

A VEZETŐSZÁR NEM LEHET POLITIKAI LÁTVÁNYELEM

*A bűncselekmények felderítése és a büntetőjogi felelősségre vonás jogállami cél.
A bilincs és a vezetősár azonban csak egyedileg igazolt biztonsági okból
alkalmazható, a gyanúsított nyilvános megbélyegzésére nem.*

Vezetői összefoglaló

Magyar Péter a választási győzelem estéjén arról beszélt, hogy Magyarország „újra európai ország akar lenni”¹. Ugyanebben a beszédben felelősségre vonást ígért azoknak, akik meglopták az országot, mire a tömeg azt skandálta, hogy „börtönbe”. A választásokat követően büntetőeljárások indultak korábbi fideszes politikusokkal szemben, és rövid időn belül megjelentek azok a felvételek is, amelyeken volt polgármestereket bilincsben, vezetőszáron kísérnek a bíróságra. Ezek a képek nem maradtak a büntetőeljárás tényszerű dokumentumai. A politikai nyilvánosságban az elszámoltatás, a következmények és az új hatalom működésének jelképeivé váltak.

A jogállami mérce azonban éppen azt követeli meg, hogy a büntetőeljárás ne váljon politikai látványossággá. A fogvatartás, az őrizet vagy a letartóztatás ténye önmagában nem teszi szükségessé és jogszerűvé a bilincs használatát. A magyar jog, a Kúria gyakorlata, az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezése és az uniós jog egyaránt egyedi, ellenőrizhető mérlegelést kíván meg. A kényszerítő eszköznek valós biztonsági szükségletet kell szolgálnia, alkalmazása pedig nem használható arra, hogy a még el nem ítélt személyt a nyilvánosság előtt bűnösként mutassák be. A vezetőszerű képekből önmagukban nem állapítható meg az egyes intézkedések jogellenessége, de a visszatérő és politikailag felhasznált gyakorlat indokoltá teszi annak vizsgálatát, hogy minden érintett esetben valóban megtörtént-e a törvény által megkövetelt egyedi mérlegelés.

¹ Windisch Judit: [Magyar Péter: Ma csodát csináltak, ma Magyarország történelmet írt](https://www.444.hu/2026/04/12/magyar-peter-ma-csodát-csináltak-ma-magyarország-történelmet-írt), 444.hu, 2026. április 12.

Tartalom

A politikai ígéretből látvány lett	4
A fogvatartás nem jelent automatikus bilincselést	5
Mit követel az európai jog?	6
A képek nem bizonyítják a jogsértést, de vizsgálatot követelnek	7
Az Unger-vita ugyanerről a jogállami határról szól	8

A politikai ígéretből látvány lett

Magyar Péter nem a kormányváltás után kezdett a bilincsről politikai jelképként beszélni. A választási kampányban egy korábbi fideszes politikusnak azt üzenté, hogy Matolcsy György nevét hallva „bilincs, bilincs, rács, rács”² jusson eszébe, és még a bilincs színére is tett megjegyzést. A győzelmi beszédében az európai fordulat ígérete szintén összekapcsolódott a büntetőjogi felelősségre vonással.

A bűncselekmények feltárása és az elkövetők felelősségre vonása természetesen nem ellentétes a jogállamisággal. Ellenkezőleg, a jogállamnak kötelessége fellépni a korrupcióval, a közvagyon eltulajdonításával és a hivatali visszaélésekkel szemben. A probléma akkor kezdődik, amikor a politikai ígéret teljesítését nem jogerős ítéletekkel, hanem folyamatban lévő eljárások látványos mozzanataival kívánják igazolni. A gyanúsítás, az őrizet és a letartóztatás nem büntetés, a bilincs pedig nem a bűnösség vizuális bizonyítéka.

2026 júniusában Ughy Attilát, Budapest XVIII. kerületének korábbi fideszes polgármesterét vezetőszáron kísérték a Kecskeméti Járásbíróságra.³ Bús Balázs korábbi óbudai polgármester ugyancsak bilincsből és vezetőszáron jelent meg a bíróságon. Bús azt állította, hogy részletes vallomást tett és mindenben együttműködött a hatóságokkal.⁴

A képek azonnal politikai jelentést kaptak. Molnár Áron például úgy számolt be a történetekről, hogy „[a]z NKA-botrány eddigi gyanúsítottjai vezetőszáron!”, majd a bilincsből történő elővezetést a tényleges következmények megjelenéseként értékelte.⁵ Ettől azonban két, jogilag különálló kérdést kell megkülönböztetni. Az egyik az, hogy az adott személy bilincselését igazolta-e konkrét biztonsági kockázat. A másik az, hogy a kényszerítő eszközről készült felvételeket felhasználták-e arra, hogy az érintetteket már a jogerős ítélet előtt bűnösnek mutassák be. Az első kérdés megválaszolásához ismerni kellene az intézkedési jelentéseket és az egyedi körülményeket. A második viszont már a nyilvános kommunikáció alapján is értékelhető.

Az egyedi mérlegelés jelentőségét az NKA-ügy későbbi fejleményei is érzékeltetik. Hankó Balázst és Varga-Bajusz Veronikát a letartóztatásuk elrendeléséről tartott nyomozási bírói ülésre vezetőszáron

² Mizsur András – Kovács Pál: *Bilincs, bilincs, rács, rács – üzenté Magyar Péter az MNB-ügy felelőseinek Nagykanizsán*, Telex, 2026. március 22.

³ Kaufmann Balázs: *Ilyen, amikor vezetőszáron visznek bíróságra egy egykori fideszes polgármestert*, 444.hu, 2026. június 25.

⁴ Horváth Csaba László: *Megszólalt letartóztatásáról a megbilincselte és vezetőszáron vitt Bús Balázs*, 24.hu, 2026. június 25.

⁵ Csontos Kata: *Bús Balázs letartóztatása után üzent Molnár Áron: „Érdemes 10–20 évre börtönbe menni mások miatt?”*, 24.hu, 2026. június 25.

kísérték, miközben a nyilvános beszámolók nem utaltak részükről ellenszegülésre, támadó magatartásra vagy szökési kísérletre.⁶ Hankó Balázs kísérését a sajtótudósítás szerint tizenegy, felfegyverzett és védőfelszerelést viselő pénzügyőr biztosította.⁷ A kísérő állomány létszáma és felszereltsége a vezetősár szükségességének megítélésénél is lényeges körülmény. Ilyen biztosítás mellett azt kell megindokolni, hogy milyen konkrét veszély elhárításához volt szükséges a bilincshez rögzített vezetősár is, és miért nem volt elegendő a személyes szabadságot kisebb mértékben korlátozó kísérés. Az intézkedési iratok hiányában a jogszerűség nem ítélt meg véglegesen, a nagy létszámú pénzügyőri kíséret azonban érdemben megkérdőjelezi e további jogkorlátozás szükségességét.

A fogvatartás nem jelent automatikus bilincselést

A Rendőrségről szóló törvény 48. §-a négy célból teszi lehetővé a bilincs alkalmazását. Ilyen az önkárosítás, a támadás vagy a szökés megakadályozása, valamint az ellenszegülés megtörése. A rendelkezés nem írja elő, hogy minden elfogott, őrizetbe vett vagy letartóztatott személyt meg kell bilincselni. Felhatalmazást ad a bilincs használatára, de csak akkor, ha az a törvényben felsorolt veszélyek valamelyikének elhárításához szükséges.

A 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet a fogvatartott kísérését olyan helyzetként említi, amelyben a bilincs alkalmazása indokolt lehet. Ebből azonban nem következik automatikus bilincselési kötelezettség. A rendeleti szabályt az Rtv. törvényi feltételeivel, valamint a szükségesség, az arányosság és a fokozatosság követelményével együtt kell értelmezni. Az intézkedőnek azt kell megvizsgálnia, hogy az adott személy magatartására, az eljárási cselekmény jellegére, a helyszínre és a rendelkezésre álló biztosításra tekintettel fennáll-e olyan konkrét veszély, amely enyhébb korlátozással nem kezelhető.

Ezt a követelményrendszert foglalja össze Lukácsi Dániel Csaba *A bilincs alkalmazásának normatív követelményrendszere* című tanulmánya.⁸ A tanulmány a hatályos szabályozást, a Kúria ítélezését, az alapvető jogok biztosának jelentéseit és a korábbi Független Rendészeti Panasztestület gyakorlatát rendszerezi. A szerző a Kúria Kfv.III.37.713/2015/5. és Kfv.I.35.260/2023/7. számú ítéletei alapján arra

⁶ *Hankó Balázst meghallgatta a bíró, Varga-Bajuszt vezetősáron vitték a bíróságra*, Origo, 2026. október 1. *Hankó Balázs után Varga-Bajusz Veronikát is letartóztatták*, 24.hu, 2026. október 1.

⁷ Csontos Róbert: *Mit tudhat Hankó Balázs? Több kommandós kísérte a tárgyalásra, mint Magda Marinkót és Breiviket összesen – fotók*, Blikk, 2026. október 1.

⁸ Lukácsi Dániel Csaba: *A bilincs alkalmazásának normatív követelményrendszere*, *Belügyi Szemle*, 74. évf., 2026/6., 1605–1622., különösen 1610–1618.; DOI: [10.38146/bsz-ajia.2026.v74.i6.pp1605-1622](https://doi.org/10.38146/bsz-ajia.2026.v74.i6.pp1605-1622).

mutat rá, hogy a bilincshasználat jogszerűségét mindig az ügy egyedi körülményei szerint kell megítélni. Vizsgálni kell az érintett magatartását és veszélyességét, az eljárási cselekmény sajátosságait, a rendelkezésre álló rendőri erőt, valamint azt a konkrét biztonsági kockázatot, amely miatt a bilincs használata szükséges lehet.

A Kúria Kfv.III.38.129/2016/4. számú ítélete szerint a kényszerítő körülmény vagy biztonsági kockázat nélküli preventív bilincselés ellentétes az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlatával. Más kúriai döntések pedig azt rögzítették, hogy az általános, konkrétumok nélküli indokolás nem felel meg a szükségesség és az arányosság követelményének. A tanulmány ezekből vonja le azt a világos következtetést, hogy a rendőrnek nincs felhatalmazása mérlegelés nélküli vagy pusztán általános indokokra épülő preventív bilincselésre.

A korábbi Panasztestület 292/2018. (XII. 20.) számú állásfoglalásában kialakított, majd az ombudsman RI-AJBH-209/2020. számú jelentésében és a Kúria Kfv.I.35.260/2023/7. számú ítéletében is megjelenő mérce ennél is pontosabb. A preventív bilincseléshez olyan egyedi körülmények szükségesek, amelyek az önkárosítás, a támadás vagy a szökés reális és jelenvaló veszélyét vetik fel. A kísérés ténye, a gyanúsítás súlya vagy az érintett fogvatartotti státusza önmagában nem pótolja ezt a vizsgálatot.

Mit követel az európai jog?

Az európai jogi mérce nem tiltja meg általánosságban a bilincs használatát. Azt követeli meg, hogy a fizikai korlátozásnak konkrét és igazolható oka legyen, ne tartson tovább a szükségesnél, és alkalmazásának módja ne okozzon indokolatlan megaláztatást. Az értékelés középpontjában nem önmagában a bilincs ténye, hanem az intézkedés célja, szükségessége, arányossága és nyilvános megjelenítése áll.

Az Emberi Jogok Európai Bírósága a *Raninen kontra Finnország*⁹ ügyben kimondta, hogy a bilincs alkalmazása rendszerint nem éri el az Emberi Jogok Európai Egyezménye 3. cikkében tiltott megalázó bánásmód szintjét, ha jogszerű fogva tartáshoz kapcsolódik, és nem jár a körülmények között észszerűen szükségesnél nagyobb erővel vagy nyilvános megszégyenítéssel. Jelentősége van annak, volt-e ok ellenállástól, szökéstől, sérülés vagy más kár okozásától, illetve bizonyítékok eltüntetésétől tartani.

⁹ *Raninen v. Finland*, no. 20972/92, judgment of 16 December 1997, § 56.

Ez magas jogsértési küszöb. Nem minden szükségtelen vagy aránytalan bilincselés valósít meg egyben embertelen vagy megalázó bánásmódot. A magyar jog szükségességi és arányossági követelménye ugyanakkor akkor is sérülhet, ha az intézkedés súlya nem elegendő az Egyezmény 3. cikkének megsértéséhez. A strasbourgi minimum és a nemzeti jogszerűségi mérce ezért nem azonos.

Az ártatlanság védelme szempontjából közvetlenebb követelményt állapít meg a 2016/343/EU irányelv 5. cikke.¹⁰ Eszerint a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a gyanúsítottakat és a vádlottakat fizikai kényszerítő intézkedések alkalmazásával ne állítsák bűnösként a bíróság vagy a nyilvánosság elé. Ez nem zárja ki a bilincs használatát, ha azt az adott ügyben biztonsági ok, a szökés megakadályozása vagy más konkrét ok indokolja. Az uniós szabály lényege tehát nem a kényszerítő eszköz feltétlen tilalma, hanem a biztonsági intézkedés és a bűnösséget sugalló nyilvános bemutatás elválasztása.

Az európai jogi követelmény így két, egymással összefüggő elemből áll. A bilincsnek valós biztonsági célt kell szolgálnia, nyilvános alkalmazása pedig nem keltheti indokolatlanul azt a látszatot, hogy a gyanúsított bűnössége már eldőlt.

A képek nem bizonyítják a jogsértést, de vizsgálatot követelnek

A nyilvánosságra került felvételekből nem állapítható meg teljes bizonyossággal, hogy Ughy Attila, Bús Balázs vagy más gyanúsított bilincselése jogellenes volt. A képek nem mutatják meg, milyen biztonsági információkkal rendelkezett a hatóság, készült-e személyre szabott kockázatértékelés, milyen magatartást tanúsított az érintett, és milyen indok került az intézkedési jelentésbe. Szakmailag ezért nem volna megalapozott kizárólag a felvételek alapján minden egyes intézkedést jogsértőnek minősíteni.

A felvételek ugyanakkor azt világosan megmutatják, hogy az elszámoltatás politikai ígéretéhez nagyon gyorsan hozzátapadt a bilincsből és vezetőszáron kísért fideszes politikai képe. Ha több érintettel szemben, eltérő személyes körülményeiktől és magatartásuktól függetlenül azonos módon alkalmazzák a kényszerítő eszközt, az megalapozza annak vizsgálatát, hogy valóban személyenként mérlegeltek-e, vagy a fogvatartás tényéből automatikusan következtek a bilincs szükségességére. Az utóbbi gyakorlat nem felel meg sem az Rtv. követelményeinek, sem a Kúria által kialakított mércének.

¹⁰ Az Európai Parlament és a Tanács [2016/343/EU irányelve](#) (2016. március 9.)

A kényszerítő eszköz alkalmazását nem igazolhatja a gyanúsítás súlya, az érintett politikai múltja, a közvélemény büntetési igénye vagy az, hogy a róla készült felvétel jól illeszkedik a kormány elszámoltatási narratívájába. A biztonsági kockázatot nem lehet politikai kockázattal helyettesíteni. A bilincs jogszerűsége kizárólag az adott személyhez és az adott intézkedéshez kapcsolódó körülmények alapján ítélt meg. Az alapjog ugyanis nem politikai jutalom, hanem az államhatalom gyakorlásának korlátja.

Az Unger-vita ugyanerről a jogállami határról szól

Unger Anna az NVVH vezetőjelöltjeként arról beszélt, hogy nem reális minden újonnan feltárt ügyben jogerős ítéletet várni a hatéves mandátuma alatt. Magyar Péter erre az eljárási szabályok szigorítását, a határidők rövidítését, valamint a bíróságok és a nyomozó szervek megerősítését ígerte.¹¹ A vita ugyanarról a jogállami határról szól, amelyet a bilincs politikai felhasználása is érint. A politikai vezetés meghatározhatja az intézményi kereteket, több erőforrást biztosíthat a hatóságoknak, és kezdeményezheti az indokolatlanul hosszú eljárások észszerű gyorsítását. Nem ígérhet azonban előre meghatározott ítéleteket, és nem pótolhatja látványos eljárási intézkedésekkel a bizonyítást.

A gyorsabb igazságszolgáltatás legitim cél, de a gyorsaság nem írhatja felül a védelemhez való jogot, az ártatlanság vélelmét, a személyre szabott mérlegelést és a független bírói döntést. Ugyanez vonatkozik az elszámoltatás egészére is. A választói felhatalmazás politikai cselekvésre ad jogot, nem arra, hogy a végrehajtó hatalom előre kijelölje a büntetőeljárások eredményét vagy a gyanúsítottakat már az eljárás alatt bűnösnek mutassa be.

Magyar Péter európai országot ígért. Ebben a kérdésben az európai jogi követelmény világos: a felelősségre vonásnak törvényesnek, egyéniesítettnek és tisztességesnek kell lennie. A még jogerősen el nem ítélt személyt sem a kényszerítő eszköz szükségtelen alkalmazásával, sem annak politikai felhasználásával nem lehet előre bűnösnek bemutatni.

¹¹ Szabó Dániel: [*Magyar Péter bejelentette: nem kell 6 évet várni a vagyonvisszaszerzési ítéletekre, átírják a törvényeket*](#), Portfolio, 2026. augusztus 28.